

Inburgering zonder kompas: waarom onze zwaarbevochten waarden stapsgewijs verdwijnen en de samenleving uiteenvalt

Posted on 29 september 2026 by Feike Reitsma

Wie op Prinsjesdag luisterde naar de Troonrede, kon het bijna niet ontgaan: de olifant in de kamer bleef onbenoemd. Er werd met geen woord gerept over de ingrijpende demografische ontwikkelingen van ons land. Jan Latten wees daar in een interview in *De Telegraaf* van 17 september op. Het autochtone deel van de bevolking krimpt, terwijl het aantal mensen met een migratieachtergrond snel stijgt door zowel migratie als een hoger geboortecijfer. Als de politiek niet ingrijpt, zal dit het karakter van de samenleving ingrijpend veranderen. Latten noemt voorbeelden die nu al zichtbaar zijn: 'Apart zwemmen, islamitische scholen, hoofddoek op het werk, de kerstboom die ineens gevoelig ligt'.

Exact op de dag van dat interview meldde de NOS dat het College voor de Rechten van de Mens had geoordeeld dat een wellnesscentrum in Hierden een moslima in

boerkini ten onrechte uit de sauna had weggestuurd. De traditionele norm eist haar plaats in de publieke ruimte op.

Gelijkheid tussen mannen en vrouwen

Hier laat ik aan de hand van recente onderzoeken zien wat de concrete gevolgen van deze demografische ontwikkelingen zijn voor de gelijkheid tussen man en vrouw, de tolerantie jegens homoseksualiteit en de sociale cohesie in de buurt. Vervolgens leg ik bloot hoe de Nederlandse cultuur stapsgewijs uit de inburgering is verdwenen, waarna ik afsluit met twee dringende aanbevelingen.

Nederland is op de wereldwijde ranglijst voor gendergelijkheid van het World Economic Forum (WEF) gedaald naar de 46ste plaats. In de verslaggeving van de NOS wijst hoogleraar Henk Volberda louter naar institutionele oorzaken: het gebrek aan vrouwen op ministerposten, achterblijvende doorstroom naar topfuncties en het ontbreken van gratis kinderopvang. De overheid krijgt de schuld van de stagnerende emancipatie.

De harde gegevens laten echter zien dat er een enorme blinde vlek in deze analyse zit. Waar landen in West-Europa de genderkloof inmiddels voor gemiddeld bijna 80 procent hebben gedicht, bungelen de herkomstregio's van de huidige asiel- en gezinsmigratie – Noord-Afrika en het Midden-Oosten – al decennia stijf onderaan de wereldranglijst. De achterstand van de vrouw is daar fundamenteel en structureel verankerd in de lokale cultuur.

Omdat culturen met mensen meereizen, verdampen deze patriarchale normen niet bij de Nederlandse grens. De index meet onder andere de economische participatie en het relatieve inkomen van vrouwen. Wanneer het aandeel inwoners uit culturen waarin de vrouw traditioneel niet of nauwelijks geacht wordt buitenshuis te werken groeit, heeft dit een direct remmend effect op de nationale emancipatiestatistieken.

Seksuele diversiteit en tolerantie

De achteruitgang van de maatschappelijke tolerantie blijkt eveneens uit het meest recente HBSC-rapport (*Health Behaviour in School-aged Children*). Dit grootschalige gezondheidsonderzoek laat zien dat de acceptatie van homoseksualiteit onder jongens in het voortgezet onderwijs dramatisch is gedaald. Waar de NOS de schuld

hoofdzakelijk bij de online 'manosfeer' legt, wordt met geen woord gerept over de demografische factor. In het originele rapport staat immers dat de homo-acceptatie onder jongeren met een migratieachtergrond significant lager ligt dan onder autochtone jongeren.

Hier komt een extra frictie bij die recent door oud-politicus Henk Krol werd genoemd. Krol stelt dat de overdreven publiciteit rondom excentriek uitgedoste personen tijdens de Canal Parade een vertekend beeld geeft van homoseksualiteit. Voor jongeren uit islamitische of conservatieve milieus wordt het hierdoor extra lastig om uit de kast te komen.

Westerse ouders moeten concessies doen

Hoe diep de culturele kloof zit, lieten sociologen Josje Schut en Maurice Crul in 2024 zien in hun studie *'Negotiating the Progressive Paradox'*. In Amsterdamse wijken waar mensen zonder migratieachtergrond een numerieke minderheid vormen, maken islamitische ouders fundamenteel bezwaar tegen de 'Week van de Lentekriebels' en de video's van 'Dokter Corrie' vanwege de expliciete aandacht voor seksuele diversiteit.

De conclusie van de sociologen is typerend voor de huidige academische tijdgeest: westerse ouders moeten hun eis tot consensus over progressieve waarden maar loslaten en accepteren dat er 'meerdere normen naast elkaar bestaan'. Men miskent hierbij dat die bereidheid tot concessies vanuit de islamitische hoek ontbreekt.

Sociale cohesie en buurtbeleving

Ook andere gegevens wijzen op de afname van de maatschappelijke samenhang. Uit de tweejaarlijkse Veiligheidsmonitor van het CBS blijkt dat de sociale overlast in woonbuurten fors stijgt: inmiddels ervaart 46 procent van de Nederlanders hinder in de eigen wijk, met hangjongeren (26 procent) als koploper. De NOS presenteert dit louter als een handhavingsprobleem.

De WRR legde echter in het rapport *Samenleven in verscheidenheid* (2020) het structurele verband bloot: hoe groter de verscheidenheid naar herkomst in een wijk, hoe groter de kans is dat bewoners zich minder thuis voelen. Door de snelle demografische transformatie verbreekt de traditionele buurtgemeenschap.

In plaats van een gedeelde publieke ruimte ontstaat er een lappendeken van subgroepen die volledig langs elkaar heen leven. Omdat iedereen zich terugtrekt in de eigen culturele of sociale bubbel, verdwijnt de informele sociale controle en de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid om overlast in de buurt gezamenlijk aan te pakken.

Hoe verdween 'de cultuur' uit de inburgering?

De alarmerende trends uit deze recente onderzoeken staan niet op zichzelf; ze zijn geworteld in een decennialang onvermogen van de overheid om aan cultuuroverdracht vorm te geven. Al bij de eerste Minderhedennota in 1980 werd immers uitgegaan van het dubbelzinnige concept 'integratie met behoud van eigen cultuur'.

Omdat grootschalige gezinshereniging leidde tot permanente gemeenschappen en de vorming van gesegregeerde wijken, kwam actieve inburgering schoorvoetend op de agenda. Hoewel er rond de eeuwwisseling even sprake leek van een strengere koers, verdween de focus op de Nederlandse cultuur tussen 2007 en 2017 alsnog definitief uit het beleid via een proces van geïnstitutionaliseerd cultuurrelativisme.

Het startschot viel in september 2007, toen de WRR het rapport *Identificatie met Nederland* presenteerde. Prinses Máxima vatte dit wat kort door de bocht samen met haar beruchte uitspraak dat 'de Nederlander niet bestaat'.

Hoewel de Wet inburgering uit 2007 aanvankelijk nog wel toetste op 'Kennis van de Nederlandse Samenleving' (KNS) — waarin de Nederlandse cultuur, omgangsvormen, geschiedenis en het koningshuis aan bod kwamen — zorgde de WRR-visie ervoor dat het operationaliseren van 'de Nederlandse cultuur' in beleidsland taboe werd.

Met de Wet inburgering van 2013 trok de overheid zich organisatorisch volledig terug. Inburgering werd geprivatiseerd en het gat dat ontstond werd opgevuld door maatschappelijke organisaties zoals VluchtelingenWerk Nederland (VWN). Als humanitaire NGO verschoof de focus van VWN van actieve cultuuroverdracht naar het wegwijs maken van nieuwkomers in de bureaucratie en het wijzen op hun rechten.

In oktober 2017 werd 'cultuur' met het Participatieverklaringstraject definitief

vervangen door de 'rechtsstaat'. De overheid neemt sindsdien genoeg met een handtekening onder abstracte, universele waarden, terwijl de feitelijke omgangsvormen op straat werden overgelaten aan de dynamiek van de instromende groepen zelf.

Keer de neergang

Culturen reizen met mensen mee en ze veranderen niet automatisch bij het passeren van de grens. Zolang het integratiebeleid is gereduceerd tot een cultuurloze invuloefening over de rechtsstaat, blijft het integratiebeleid vleugellam. Om deze neerwaartse spiraal te keren, zijn twee fundamentele beleidswijzigingen per direct noodzakelijk:

1. Strikte beperking van de instroom

De politiek kan niet langer weggijken. De enorme volumes van de huidige asiel- en gezinsmigratie overstijgen het absorptievermogen van onze samenleving. Een substantiële en structurele inperking van de immigratie is de allereerste, onmisbare randvoorwaarde.

2. Zet culturele integratie terug op de agenda

Het inburgeringsbeleid moet dringend worden herzien. De actieve overdracht van en aanpassing aan de leidende Nederlandse cultuur – met inbegrip van de zwaarbevochten individuele vrijheden, de acceptatie van lhbt-minderheden en de absolute gelijkwaardigheid van man en vrouw – moet opnieuw de harde kern van het integratiebeleid vormen. Nieuwkomers dienen expliciet te worden gewezen op hun maatschappelijke plichten, in plaats van hen louter te faciliteren in het opeisen van wettelijke rechten.

Wie weigert deze demografische realiteit onder ogen te zien, accepteert onvermijdelijk dat de positie van vrouwen, seksuele minderheden en de sociale cohesie in onze publieke ruimte stap voor stap verder achteruitgaan.

Wynia's Week brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week, **156 keer per jaar**, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. [Doet u \(weer\) mee?](#) Hartelijk dank!